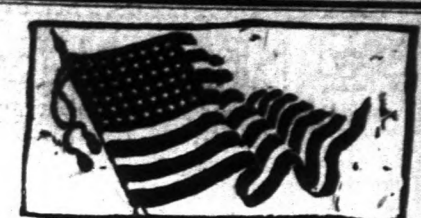

SZABADSÁG

A legelső és legnagyobb magyar lap Amerikában. — Magyarok minden országban.

Beolvadt lapok: Magyar Híradó, Magyarok Csillaga, Esti Ujság, Amerikai Hírlap, Magyar Napilap, Magyar Hirmondó, Californiai Magyar Farmer.

The oldest established and largest Hungarian Paper Published Daily.

NO. 44. SZÁM. TWENTY-NINTH YEAR. Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit Szombat, 1919. február 22. HUSZONKILENCEDIK ÉVFOLYAM. EGYES SZÁM ÁRA 2 CENT.

A GOLYÓ MEGSÉRTETTE CLEMENCEAU TÜDEJÉT IS

A Matin szerint Genfben a bolshevikiek összeküldték a francia miniszterelnök ölete ellen. A Petit Parisien szerint a párisi rendőrséget értesítették a készülő merényletről. — A merénylő kijelenti, hogy nagyon örül a tettének.

PARIS, február 20. — Az a hír, amely a Clemenceau elleni merénylet megett bolshevizmussal sejt, egyre erősebben tartja magát a francia fővárosban.

A Matin visszaemlékezik egy svájci lapnak minapi cikkére, amely arról számolt be, hogy Genfben az ottani bolshevikiek összeküldték a készülő merényletéről. A Matin szerint a párisi rendőrséget értesítették a készülő merényletről. — A merénylő kijelenti, hogy nagyon örül a tettének.

Clemenceau különösen jól érzi magát, mondja egy delutáni jelentés. Igaz, hogy egy esti távirat szerint Emile Cottin, a merénylőnek a golyója a jobb tüdejébe hatolt. Az első értesítés szerint az államférfi volt. A merénylő kijelenti, hogy nagyon örül a tettének.

43 I. W. W.-istát állítólag szabadon fognak bocsátani.
New Yorkból jelentik: A deportálásra ítélt 43 I. W. W.-ista, Charles Recht és Caroline A. Lowe azt a kijelentést tették, hogy a deportálásra ítélt és fogva tartott 43 I. W. W.-ista közül 43-at egy hónapon belül szabadon fognak bocsátani.

CLEMENCEAU MINÉL ELŐBB DOLGOZNI AKAR.
Clemenceau az utolsó huszonegy óra alatt kijelentette, hogy nagyon szeretné a munkáját folytatni, még pedig minél előbb. A francia miniszterelnök állandóan azt hangoztatja, hogy az egész semmi. És többször már azt a kívánságát fejezte ki, hogy a békekonferencia ülésére elszerezne menni, ha másképpen nem lehet, hát vigyék tőle ki.

A radikális ellen.
Utah állam kormányzója aláírta azt a törvényt, amely büntetné a miniszterelnököt a szabotázstól vagy akármilyen más erőszakosságtól a munkásság részéről. A törvény ezen a napon életbe lépett.

COTTIN ÖRÜL A TETTÉNEK.
Emile Cottin, a merénylőt még tizenkilencedikén éjszaka a rendőrségen megkötötték, hallgatás után a Sante börtönbe szállították.

Washington, febr. 20. A szenátus igazságügyi bizottsága egyértelműen azt határozta, hogy törvényt kell alkotni az anaréhizmus terjesztése s az anaréhizmus jelvényeinek használatára ellen. A bizottság már ki is dolgozta az erre vonatkozó törvényjavaslatot.

New York, febr. 20. Az American Federation of Labor végrehajtó tanácsa Washingtonban előterjesztést tett a tennivaló törvények hozatala végett, amelyek a szövetségi munkaközvetítő intézményeket tökéletesebbé teszik a ilyen módon leginkább megakadályozhatják a bolshevizmussal és I. W. W. propaganda terjedését. Ennek a célnak előkészítése azt szeretnék, ha a kongresszus legalább 14 millió dollárt venné fel a költségvetésbe.

AZ ELNÖK VASÁRNAP ÉRKEZIK BOSTONBA

Hétfőn nagy beszédet fog tartani, melyben megmagyarázza a Világ Liga szervezetének főbb pontjait.

Washingtonból jelentik: A Fehér Háza érkező szikratávirati értesítések szerint a Wilson elnököt hozó George Washington hajó már közeledik az amerikai partokhoz, úgy hogy vasárnap este már valószínűleg kiköthet Bostonban.

Ez esetben az elnök vár hét-fő reggelre csak azután indul Washingtonba, miután Bostonban a jelzett beszédet elmondta volt. E beszédében az elnök az ország népéhez szól, s arra kéri a nemzetet, hogy a Világ Liga megteremtésére való törekvéseit támogassa, egyben megmagyarázza a Liga tervezetnek főbb pontjait. A kongresszus előtt valószínűleg a jövő hét folyamán fogja felolvasni erre vonatkozó üzenetét.

MIT NEM AKARNAK MEG A PROHIBÍCIÓSOK?

A prohibíciósok a hámsál levő italra nagy adót akarna kivettetni.

Washingtonból jelentik, hogy az Anti Szalon Liga újabb harca készül. Ezúttal azok ellen az emberek ellen, akik a prohibíció bevezetése alatt pálinkát, sör, vagy bort rakítottak el maguknak otthonra, a pincében, vagy esetleg a panyban.

Az Anti Szalon Liga nem elégszik meg fényes győzelemmel, nem elégszik meg azzal, hogy eltiltatták az összes italok gyártását és terjesztését, de azt is akarja, hogy a törvény, hozás olyan hatalmat adjon a kézbe, amely biztosítja neki azt a jogot, hogy megfigyelhessen a magánlakásokat és ott a pincében, vagy esetleg panyban kutatást tartson a szesz után.

Ezt a tervet egy fogják keresztülvinni Jones szenátor szerint, aki mindig nagy barátja volt a prohibíciónak, hogy öt, hét és kilenc dolláros adó-jegyeket nyomnak rá minden egyes pálinkás üvegre, annak megfelelően, hogy milyen erős a szesz tartalma az üvegrek. Jones szenátor szerint ez lehet ellensúlyozni azt, hogy emberek olyan nagy mennyiségben vásároljanak szeszes italt magánhasználatra.

Jones szerint a rakományból óriási mennyiségben tűnik el a pálinka, meg a bor és ez a mennyiség mind magánházakba vándorol. Ezt a nagy arányú szesz felrakozást csakis így lehetne ellensúlyozni. Mert ennek következtében az emberek talán nem vennének annyit szesz.

Természetes, hogy a "nedvesek" ezt a törekvést nem hagyják szó nélkül és nagyon valószínű, hogy úgy a Házban, mint a Szenátusban még nagy harcok lesznek Jones szenátor terve miatt.

A "nedvesek" remélik, hogy Wilson elnök hazatérése után majd "beszélhetnek vele" és megpróbálják átírni, hogy az Egyesült Államokra nézve még is csak jobb, ha a régi állapot marad meg.

Növekszik az influenza-járvány Párisban.

Párisból jelentik: Az elmúlt héten az influenza megbetegedések és halálosok száma tetemesen megnövekedett. Az elmúlt három hét folyamán a halálos esetek száma meghaladta az ezret.

ERZBERGER LELEPLEZI A NÉMET FŐVEZÉRKART

A németek gyászolnak a fegyverszüneti szerződés miatt. — Erzberger nyílt vallomást tett a nemzetgyűlés előtt, melyben minden feltevést a vezérkarra hárít. — Általános sztrájk. — Újabb spartakus zavargások.

Londonból jelentik: Erzberger Mátyás német miniszter a weimari nemzetgyűlésen beszámolt a szigorított fegyverszüneti szerződés megkötésének részleteiről. A beszámolás a nemzetgyűlésre dermesztő hatással volt. Az elnök nyomban felfüggesztette a gyűlést, s a képviselők leforrázottan vonultak ki a tereméből, mintha valami borzasztó csapás bekövetkezett volna. Csak itt-ott hallatszott egy-egy sóhaj: "Végünk van. Foch lett, Németország ura."

A miniszter, aki eddig feltevésekkel volt Németországban a pacifisták tevékenysége miatt, mert első sorban neki tulajdonították a Németország annyira megalázó novemberi fegyverszünet aláírását, megvédte magát, úgy annyira, hogy egyszerre ő lett a parlament legnépszerűbb tagja.

ERZBERGER LELEPLEZÉSÉEL.
Erzberger elmondta, hogy a novemberi fegyverszüneti megkötéséig egyenesen a hadsereg fővezérével, magától Hindenburggal tartott tárgyalásokat. A nagyvezérkar előbb csak arra kérte őket, amikor a feltételek ismeretesebbé váltak, hogy néhány napra nyíltak ki. Erzberger töviről-hegyire elmesélte az alkudozások kezdetétől az utolsó napok eseményeiig a történetet, és megígérte a képviselőkkel, hogy tárgyalásról voltaképpen nem is volt szó, mert nekik a történet után nem lehetett mást tenniük, mint a minden feltételt elfogadni.

TILTAKOZÁSOK ÖZÖNE.
A Daily Mail tudósítójának jelentése szerint a weimari nemzetgyűléshez Németország minden részéről özönével érkeznek a tiltakozások a fegyverszünet újabb feltételeinek elfogadása ellen. Egy berlini tiltakozás egyuttal indítványt tartalmaz, hogy rendelkezjen el nemzeti gyász a német teljes bukása alkalmából.

Erzberger a nemzetgyűlésen egy képviselő élesen kezdte kritizálni, de lehurrogták, mire az illető felszólaló csak annyit mondott, hogy a béke előbb-utóbb meglesz ugyan, de az egyuttal Németország temetője is lesz.

Erzberger erre újra felszólalt és azzal zárta be az avat: "Népeimnek éhezni nem szabad. Az éhség a bolshevizmussal békeszerzője. Aranyat és biztositásokat kell ajánlanunk élélmiszerekért. A tőkésnek az állam rendelkezésére kell e célból adni a vagyonukat, hogy a népet az éhségtől megmentsük. A tőkének és munkának össze kell fogni. És e célra erőszakot is muszáj alkalmaznunk."

SZTRÁJKOK MINDENFELÉ.
Berlini jelentések szerint a sztrájk az egész országban rohamosan terjed, ugyancsak a zavargások is. A Hanouban legutóbb kitört zavargások alkalmával véres összecsapás volt a katonák és tüntetők közt, melynek folyamán nyolc ember

A szövetségesek fegyverszüneti bizottsága, élén Foch marhallal a németországi Trostitzon tartotta ülését, melyek egyikén írták alá az új fegyverszünetet a németek megbízottai: Mathias Erzberger, Gróf Oberndorf és Von Oundell tábornok.

LLOYD GEORGEOT PÁRISBA HÍVTÁK

A békekonferencián Clemenceau bájosete folytán égető szükség van az angol kormányelnök közreműködésére.

Londonból jelentik: A Ohronicle parlamenti tudósítójának értesülése szerint a párisi békekonferencia sűrűs — meghívást intézett Lloyd George angol miniszterelnököt, akit a sztrájkok következtében súlyos vált belügyi helyzet tartott eddig vissza Londonban, hogy azonnal jöjjön Párisba, mert Clemenceau francia kormányelnök távollmaradása folytán az ő munkálkodására és tanácsaira feltétlen szükség van.

Ugyanezen lap vezércikkében foglalkozik a Clemenceau elleni merénylettel s azt írja, hogy a francia hatóságok a merénylet aigah érthető vártalanul, mert a bolshevikik már régóta fejtenek ki olyan gyanus tevékenységet, a melyből előbb-utóbb valamely merényletet kell következnie.

MUNKÁBAN VANNAK A SPARTACUSOK.
Kopenhága, febr. 19. Westpháliában több mint száz kőszénbányát is kellett zárni, mivel a spartakusok általános sztrájkot idéztek elő a bányászok sorában.

Bochumban és más városokban a spartakusok a munkások minicióra tettek szert s a fiatal embereket arra kényszerítették, hogy lépjenek be az ő seregeikbe.

A Westphaliai Ruhr vidékén a spartakusok a velük tartó sztrájkoló bányászokkal együtt kijelentették, hogy a legmészesbímenő harcot folytatják az Ebert kormány ellen, s azt követelik, hogy az állam haladéktalanul szajítsa ki a bányákat és az olvasztókat.

A düsseldorfi kommunisták is általános sztrájkot hirdettek ki. A munkás osztály, mint jelelik felfegyverezték, hogy ellenállást fejtsenek ki, ha kormányesapatokat küldenek ki ellennük.

NAGY SZTRÁJK SPANYOL ORSZÁGBAN.
Madridból jelentik: A barcelonai sztrájk egyre jobban terjed. Eddig már több mint 50,000-re rug a sztrájkoló száma. A város víz, világítás és közlekedés nélkül van. A kabinet rendkívüli ülésén egész nap a sztrájk-ügyet tárgyalt.

A szövetségesek fegyverszüneti bizottsága, élén Foch marhallal a németországi Trostitzon tartotta ülését, melyek egyikén írták alá az új fegyverszünetet a németek megbízottai: Mathias Erzberger, Gróf Oberndorf és Von Oundell tábornok.

ELEJTETTÉK A BOLSHÉVIKIEK ELLENI FEGYVERES HARCOT

A legfelsőbb szövetséges haditanács inkább a gazdasági eszközökkel való harerra hajlik.

Párisból jelentik: A Legfőbb Haditanács előtt számos oly terv és javaslat fekszik, amelyek az oroszországi helyzet vizsgálátat célozzák s amelyeket a Tanács most tesz megfontolás tárgyává. E javaslatok között csak egyetlen egy van olyan, amely a fegyveres beavatkozást ajánlja. Ez is akképpen ajánlja azt, hogy e célra a két leszerelő katonaságból toborozzanak önkénteseket. Ezzel a javaslattal a szövetséges országok az Egyesült Államok kormányai elejét vehetik annak, hogy a szocialisták, akik tiltakoznak a rendes hadseregnek a bolshevik kormányánknak megbuktatása és elsősorban céljából való felhasználása ellen. A szocialisták közül sokan még mindig a

"munkások kormányának" tekintik a szoviet kormányt, s ezért tiltakoznak az invázió terve ellen. Semmit kétség, mondja a javaslat, hogy a most leszerelő katonákban annyi önkéntest lehetne e célra kapni, amennyi csak kell.

Azonban a Tanács több ingja határozottan elutasítja a javaslat elfogadását, mert a szocialisták valószínűleg csak annyit oda mutatnak, hogy e tervet is elvetik s a hatalmak válságos állapottat foglalnak el a jövőre a bolshevikiekkel szemben. Noha meglehet, hogy a legfelsőbb Tanács szükségét fogja látni a szoviet kormány valószínűleg gazdasági harccal meggyengíteni.

ANGLIA NEM KÜLD KATONÁKAT OROSZORSZÁGBA.
London, febr. 19. Winston Churchill hadügyminiszter egy itteni beszédében kijelentette, hogy a kormány nem szándékozik nagyobb mennyiségű katonaságot küldeni Oroszországra. "A rajnai sereg számára sorozunk katonákat, két-három évi szolgálatra", jelentette hadügyminiszter.

Bazeli, Svájc, febr. 19. Német csapatok a litván fronton meglepték a bolshevikieket s elfoglaltak tőlük két várost. A bolshevikiek viszont az esth csapatok felett arattak győzelmet Pskov közelében.

Enyhítik a német blokádot.
Londonból jelentik: A Reuterügynökség pár nap előtt Kölnből szerzett értesülésére hívatkozva közli, hogy a brit katonai hatóságok egy közeli munkásdeputáció kérésére belegeezték a blokádot részleges enyhítésébe, s megengedik a nagy éleleghányra való tekintettel az okkupált területek és Németország többi része között forgó forgalmi zárlat aként való enyhítést, hogy az inséges lakosság a legszükségesebb élelmiszerekhez juthasson.

BERGER NEM KAP ÚJ TÁRGYALÁST.
Chicagoból jelentik: Landis szövetségi bíró elutasította Berger Viktor megválasztott kongresszusi képviselő új tárgyalás elrendelése iránt beterjesztett kérvényét. Berger a szövetségi bíróság a létkérdési törvény megszegéséért esküdtseki tárgyalás alapján négy társával együtt nemrégiben hosszú börtönbüntetésre ítélt.

VÉGE A BELFÁSTI SZTRÁJKNAK.
Belfast, febr. 19. Az általános sztrájk, ami ebben a városban csaknem egy hónappal ezelőtt kezdődött, véget ért ma azzal a határozattal, hogy a megállapított feltételek mellett az a 8000 kazánkovács is visszatér dolgozni, aki eddig még mindig kitartott a sztrájk mellett. A feltételek értelmében a munkások hetenként negyvenhat órát dolgoznak mindaddig, míg az ellentétek országos értelemben vett megoldást nem nyernek.

TILOS A NÉMET NYELV.
Jefferson City, Mo., febr. 20. Missouri állam törvényhozásának szenátusában javaslatot nyújtottak be, amelyik azt kívánja, hogy töröljék a törvények azt az intézkedést, amely megkivánja, hogy a választásokat az újságokban német nyelven is hirdessék.

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian paper in the United States.

Published daily except Sunday the twenty-ninth year by
The Szabadság Printing & Publishing Co.
(An Ohio Corporation, R. K. Casar, President; Dr. Andrew Cserna, Sec'y-Treas.)

Founded by:
E. T. Kohányi
Kohányi Tihomér.

DR. ANDREW CSERNA, Editor.

Adapted and Published at:
700-702 Huron Road (P. O. Box 171) Cleveland, O.
Telephone: Bell: Main 2525, Cuy. Central 1231.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Az Egyesült Államokban és Kanadában, egész évre \$6.00, félév: \$3.00. — Külföldre, egész évre \$8.00, félév: \$4.00. — SZUBSKRIPCIÓS BÉREK: United States and Canada one year \$6.00, half year \$3.00. — Foreign countries one year \$8.00, half year \$4.00. — Cleveland one year \$8.00, half year \$4.00.

Entered at the Post Office Cleveland, O. and admitted for transmission through the mails as Second Class Matter.

New York irodánk címe: Room 603, Tribune Bldg., 154 Nassau St., New York.
Easter Office: Crietveid: Joseph Horváth, Manager.

AZ AMERIKAI MAGYARSÁG SZELLEMI KÖZPONTJA.

SEMMI sem fontosabb az amerikai magyarságra nézve az amerikanizálás kérdésénél. Erről a kérdésről az utóbbi időben és régebben is, igen sok szó esett. Az amerikai magyarság megértette a szót és követi a jótanácsot szívvel-lélekkel. Az amerikai magyarság nagy része tudja: itt van számára hely és ennek következtében jól meg kell tanulnia ennek az országnak a nyelvét, alaposan meg kell ismernie az ország szokásait, tisztában kell lennie az amerikai élet-felfogással és alkalmazkodnia kell azokhoz a szellemi áramlatokhoz, amelyek ennek az országnak a színvonalát magasra emelték.

Igen, az amerikai magyarság tudja ezt, erre száz és száz bizonyíték áll rendelkezésünkre, mégis mintha akaratán kívül elcsúszna valami ismeretlen befolyás gátló. Ez érzékelhető ama viselkedésben, amelyet az első generáció részéről szinte minden egyes találkozás alkalmával tapasztalhatunk. Az első generációban megvan a jóra való hajlandóság, de egy bizonyos fajtája a nemtörődömségre visszatartja attól, hogy a dolgokat a maguk lényegében megismerje. E közönyösség egyik alkotó eleme feltétlenül az idegenbe illesztett falméltatásával magyarságát.

Itt van például az iskola kérdése. Odahaza a magyar, még a legegyszerűbb sorsu is, teljesen tisztában van az iskola nevelő hatásával, szükségességével, eredményeivel, belső szervezetével. Odahaza a magyar látja: elküldöm a fiamat, lányomat a mester elébe és tanulni kapom vissza egynehány esztendőnek elteltével. Látja az iskola eredményét, de ő maga is részt vesz annak szervezetében, mert mikor egy sonkát, vagy egy kosár tojást küld a tanítónak, vagy egy fát télen, hogy a nebulók ne fázzanak, vagy a tanítás menetében ne következzenek be zavar, érzi, hogy ő maga is előrébb lép a szervezetnek, amely a fiából embert csinál.

Mit tud az amerikai magyar az iskoláról? Mit tud az amerikai iskola szervezetéről, eredményéről, rendszeréről? Ugy-e, vajmi keveset. Az első generáció tudja: el kell küldeni a fiamat, lányomat az iskolába, egyrészt, mert magyarságunk nélkül és önkénytelenül is érzi, az amerikanizálás elvének érvényesülni kell, akár akarják az emberek akár nem. Ez már természeti törvény. A második generációnak pedig már nem kell az amerikanizálás elvét magyarázni, az amerikanizálódik a nélkül is. De nem csak az iskola az, amelyet az amerikai magyar nem ismer tökéletesen. Amerikának száz és száz olyan intézménye van, amelyet az amerikai magyarság nem ismer, ha az amerikanizálás elvét következtetésen keresztül akarják vinni. Ki oka ennek?

Bizonyosan: részben az amerikai magyar intelligencia is. Az az elem, amely fanatizálással, rátermettséggel, hozzáértéssel, hivatva lenne arra, hogy a kevésbé művelt elemet vezesse. Ez az amerikai magyar intelligencia azonban aktív szerepet csak elszórtan, a hivatása vagy foglalkozása keretében tölthet be és kis mértékben az egész amerikai magyarság javára. Egyöntetű intelligens mozgalom, szellemi vezérlés, szellemi központ nincsen. Itt valami olyan szellemi gócpontot értünk, amely foglalkoztatná, hajtaná, vagy legalább is buzdítaná az amerikai magyar intelligenciát az amerikai magyarság több oldalú nevelésére. Amikor intelligenciáról beszélünk, nem azt értjük, hogy mindenki intelligens, akinek diplomája van, vagy esetleg olyan foglalkozást űz, amely felér egy diploma birtoklással. Hanem azért, mert lelkiileg az, az esze miatt az, annak a esodolatos intuíciónak a révén az, amelyet nem titkolhat el senki, akiben ez megvan, még ha béresnek, vagy favágónak született is.

Kellene valami szellemi gócpont. Ez a gócpont volna hivatva arra, hogy kiadványok, röpiratok, előadások, felolvasások, beszédek, stb. stb. eszközével mutasson rá az első generáció előtt erre: nézzétek emberek, Amerikában ezek az emberek az intézmények azok, amelyeket nektek meg kell ismernetek. És az amerikai magyarok játsza, nem erőszakoltan, ismernék fel ennek az országnak esodolatos erejét, hatalmát. Legalább egy gócpont. Általa az amerikai magyarság intelligenciája megtalálná feladatát. Aminthogy ez volt minden korban, minden körülmények között a nemzetek intelligenciájának a feladata.

Vessünk egy pillantást a történelembe. Minden korszakban, mikor elérkezett a cselekvés ideje, ezt a cselekvést a tömeg azon az alapon csinálta, amelyet számára az intelligencia megteremtett. Már pedig az amerikai magyarságnak el kell ismernie, hogy az államnak, a cselekvéstelenségnek az ideje elmúlt. A világon szerte mást se csinálnak az emberek, csak cselekszenek. És az amerikai magyarság volna az egyetlen, amely tartózkodna a cselekvéstől?

A cselekvés előkészítésében nagy szerepe volt Angliában a közgazdászoknak, Németországban a filozófusoknak. Franciaországban minden egyes nagy, tömegcselekvést az írók, az intellektuális nyomán csináltak meg. És Magyarországon kik vezették be a negyvennyolcat, ha nem az ország intelligenciája? Csináljon az amerikai magyar intelligencia szel-

A TÖRVÉNYTELEN GYERMEK JOGA.

A huszadik században még mindig sok az előítélet, a középkori hagyományok java még mindig nyakunkon ül és a legszomorúbb, hogy a sok előítélet mindig ártatlanokat sújt. Bélyegget hordának homlokukon, akik a megbélyegzést nem érdemlik. Sokan már bélyegget születnek és a bélyegget a társadalmi előítéletek sújtják homlokukra.

A törvénytelen gyermek is a társadalmi előítéletek áldozata. Ártatlan poronny egész életén keresztül szenved, lakot, mert apja és anyja a társadalom és állam törvényeinek nem tettek vagy nem tehettek eleget, mert a szülők frigyét pap nem áldotta meg, pogári személy nem hagyta jóvá. Ha a szülők egy vagy más érdeke, a pénz egyesíti a házasságban, ha a házassághoz a szerelmenk semmi köze, az ilyen házasságból született gyermekek senkinek kifogása nincsen, de ha a gyermek a szerelmenk, a legtisztább, de gyakran muló emberi érzésnek szülte, egy a hipokriták azt hiszik, hogy leptonnyom rughatnak egyet rajta. A szerelmenk gyermeke, ha apja úgy akarja, nem viselheti apja nevét és apja vagyonához jussa sincs. Európaiban még a születési bizonyítvány is elcsúsztatja azaz, hogy beírják törvénytelen származását. — Biztosabbá akarják tenni ily módon is a megbélyegzést.

A világháború a törvénytelen gyermek sorsának megoldását még égetőbbé tette. A háború alatt a törvénytelen gyermekek száma rendkívül megsaporodott és immár a társadalom érdeke, hogy a törvénytelen gyermek iránti előítélet megszűnjék, de a társadalom a saját érdekében nem törekszik, mikor saját előítéleteivel szankcionálni kellene.

Emberbarátok, humanusan gondolkodó emberek, akiknek gondolkodását középkori előítéletek nem zavarják meg, belátják, hogy az emberek boldogulását az életben nem lehet megakadályozni csak azért, mert a szülők a hagyományos szokásoknak töltik függő vagy tőlük független okokból nem tehetek eleget. Régen megindították már a harcot a törvénytelen gyermekek érdekében, de józan érvekkel az előítéleteket legyőzni nem tudták.

Most Mrs. Mary M. Lilly, New York város 7-ik kerületének képviselője az állami törvényhozásban javaslatot nyújtott be, mely a törvénytelen gyermek törvényesítését lehetővé teszi az apa aláírása ellenére is és az így törvényesített gyermekek nemcsak apja nevével, de apja vagyonához is jussa van.

Nem első esetben kerül ilyen és ehhez hasonló javaslat egyik vagy másik állam törvényhozása elé. Minden évben akad embereségesen gondolkodó törvényhozó, aki felkarolja a törvénytelen gyermekek ügyét, de még sohasem akadt embereségesen gondolkodó törvényhozás mely az ügyet magáévá tette volna. Mrs. Lilly törvényjavaslata aligha kerül el a hasonló törvényjavaslatok sorsát. Biztonságos utasították és nem igen kerül többé a törvényhozás elé. Az előadó asztalán maradt és híret sem fogjuk hallani.

Nem jól van ez így. És nem volna jól még akkor sem, ha New York állam törvényhozása a javaslatot törvényre emelné, pedig erre kilitás nincsen, mert a New York törvényhozók többsége kedvezőtlenül fogadta Mrs. Lilly törvényjavaslatait.

Mit is érne az ilyen törvény, ha csak New York államban volna érvényben? Egy államban osztott igazság 47 állam igazságtalanságát nem teszi jóvá. Az igazság csak akkor igazság, ha mindentől és annak mindentől érvényt tudunk szereznél. Nem az egyes államok törvényhozásának egyenként hozzászólás és rövidkebb időközben kellene a törvénytelen törvényesítésről és egyenjogúsításról törvényt hozni. A kongresszus hozzon ilyen törvényt, hogy az egész Amerikában érvényes legyen.

Sok társadalmi előítéletekkel kell az embereknek megküzdnie, a sok társadalmi előítélet sok ember érvényesítését megnehezíti vagy lehetetlenné teszi. Az összes társadalmi előítéleteket egyszerre megszüntetni nem tudjuk. Szüntessük meg legalább azt, mely a törvénytelen gyermeket megbélyegzi. Ne bántassunk senkit az-

Első pillanatra megdöbbenő

az a hír, amely arról számol be, hogy egy daytoni asszony tízezer dollárt hagyott a kutyájára. De hát: mit tudhatja azt egy kivülálló, hogy önagsága micsoda hálával tartozott a hűséges kutyájának.

Kifogyott a sör

egy st. louis-i sörgyárból. A gyáros természetesen nem hajlandó az üzemet tovább folytatni, tekintettel arra a rövid időre, ami még számára hátra van. Hír szerint az exsörgyárban ezentul vajot fognak köpütni.

A Fehér Ház

fehér asztalainál fogja Wilson elnök a kongresszus tagjait vendégül látni. Szerencsés gondolat, amely feltétlenül csillapító hatással lesz a pártviszályok által felgúrt törvényhozók kedélyére. Vajha a békekongresszus delegátumai is mindig előbb a fehér asztalnál keresnek meg a közös érintkező pontot. Biztosabban megtalálnák és sokkal hamarabb meg lehetne a béke. A világ gyomrát sokszor elrontották már a diplomácia boszorkánykonyháján főtt és zöld asztaloknál feltálat ételek. Hány háborút lehetett volna elkerülni, ha a diplomaták fehér asztalok mellett próbálták volna meg egymást a maguk igazáról meggyőzni!

IPARI IGAZSÁGTALANSÁG.

(The Outlook-ból.)

Valaki orvosért küld. Az orvos jön s megvizsgálja a beteg. Megtapogtatja az érvérést, megméri a hőmérsékletét, megvizsgálja a nyelvet és a szemét, hallgatja a mellét s aztán így szól hozzá: "Magának némi láza van; tüskök és köhög; fáj a combja s nem alszik jól, azon kívül jó étvágya sincs. Maga beteg ember s ha valami orvoságot nem szed s gyökeresen meg nem változtatja az életmódját, — nem felelek a következményekért".

Társadalmi reformerjeink a multban igen nagy mértékben az ilyen orvost utánozták. Igen sok könyvüknek kétharmad vagy háromnegyed részében annak a leírásával foglalkoztak, hogy mik a bajai a jelenlegi ipari rendszernek. Egy fejezetet a könyv végén elégségesnek tartottak arra, hogy valami gyógyítószer javasoljanak. Talán mindez szükségesül berugga teológusok mondják, hogy a bűn megbüntetésével nélkül nem lehet megbánás és megjavulás. Talán szükség volt arra, hogy az alvó társadalom ébredjen tudatára a jelenlegi ipari rendszer bajainak, mielőtt gyógyító módot vagy orvoságot ajánlhatna volna. Ha igen, — ugy ezen túl minderre nincs szükség.

A háború ugyanis nyilvánvalóvá tette, hogy nemzeti veszedelem idején ipari rendszerünk képtelen megállni a helyét. Ez a rendszer föltétlenül darabokra hullott Oroszországban; még az alapzata sem maradt meg. Omladozik Németországban is; a megrendült falak átáramlása már nem elégséges. Angliában és az Egyesült Államokban elmozdult helyéből s a jövő mutathatja meg, lehet-e remélni a megjavítást. Bankrendszerünk veszedelem nélkül kiállotta a háborút. Nem így ipari rendszerünk. Nagy, szervezett iparágaink vezetésének régi módszereivel, — gyáraink, bányáink, vasutaink, élelmiszer és szén szétosztási régi módszereinkkel, — egyelőre fel kellett hagynunk. Mindenki felismerte, hogy ezeket az iparágakat rekonstruálni kell. Annak az üzemetnek, amit Európába utazása előtti napon intézett az amerikai néphez az Elnök, legfontosabb része az ilyen rekonstruálás szükséges és nehéz voltával foglalkozott. Elutazásának az volt legkomolyabb akadálya, hogy a Nemzetnek ez a rekonstruálási munkát a nemzet vezetésének távollétében kell megkezdeni. De, vezérrel vagy vezér nélkül, az ipari újjáalakulás problémáit meg kell oldani a néppel, — nem, a népért.

Ért, amiben ártatlan. Ne tegyünk senkit felelőssé születéséért. Ne tiszteljünk senkit csak azért, mert dusszagod, előkelő szülők gyermeke, ha különben tiszteletet nem érdemel, de ne vessük meg azt, aki házasságon kívül született, ha egyébként tiszteltünkbe érdemes. ...thuri.

Ért, amiben ártatlan. Ne tegyünk senkit felelőssé születéséért. Ne tiszteljünk senkit csak azért, mert dusszagod, előkelő szülők gyermeke, ha különben tiszteletet nem érdemel, de ne vessük meg azt, aki házasságon kívül született, ha egyébként tiszteltünkbe érdemes. ...thuri.

Ért, amiben ártatlan. Ne tegyünk senkit felelőssé születéséért. Ne tiszteljünk senkit csak azért, mert dusszagod, előkelő szülők gyermeke, ha különben tiszteletet nem érdemel, de ne vessük meg azt, aki házasságon kívül született, ha egyébként tiszteltünkbe érdemes. ...thuri.

lemi központot. Használ vele Amerikának, amelynek értékes elemet juttat ezáltal és használ az amerikai magyarságnak, amelyet olyan nívóra emelhet, a melyről az bizskén léphet az amerikai közéletébe. És végül, ha nem először, dicsőséget szerez saját magának, mert életrevalóságot bizonyítja, alkalmazkodását ezekhez a történelmi napokhoz.

Liberty Bond

mindegyike szerint lenne alkalmazható és alkalmazott. A legutóbbi említtett tervezet szerint az egész nép, a maga együttes minőségében, lenne az alkalmazó és az egész nép, — egyénileg — volna alkalmazva; amint a nemzet egész népe kollektív minőségben alkalmazza a tanítót. Az ipari demokrácia különbözik egy a szakszervezeti rendszertől. (trade-unionism), mint a szocializmustól, mivel a célja az, hogy nem a kapitalista és a munkás közötti különbséget, hanem a kapitalista osztály és a munkásosztály közötti különbséget szüntesse meg. Az ipari demokrácia nyugt legjobban egy határozatlan Lincoln Ábrahám szavait alkalmazzuk, amiből azokat nem olyan vonatkozásban használta, mint ez itt:

Van olyan feltevés, hogy a munka csak a tőkével kapcsolatban szerepel; hogy csak akkor dolgozik valaki, ha egy (Folyt. a 4-ik oldalon.)

IV. Az államszocialisták vagy politikai szocialisták nem értenek egyet a földadói hűvel. Nem hiszik, hogy elegendő volna a köznek, haesak a föld van tulajdonában. Az egész szervezett iparnak a köz tulajdonában, a köz ellenőrzése és igazgatása alatt kellene lenni. A magántulajdont s az egyéni ipart nem kellene szükségképpen háborgatni; de mindezt szervezett ipart, a bányákat, erdőket, gyárakat, a vasutakat, vízierőket, a vízierőt, mint ahogy a postát kezelni az állam s a népiskolákat tartja fenn az állam. Lényeges része ennek a tervnek, hogy az állam demokratikus állam legyen. A monarchikus Németország autokrata szocializmusa, ahol az olyan iparágat, mint a vasutakat, egy osztály állított a népért igazgatja. — helyesen beszélve egyáltalában nem is szocializmus.

A szervezett iparoknak ilyen ellenőrzést és igazgatást rá lehet bízni a kormányra, vagyis a politikai szervezetre; vagy rá lehet bízni az állam valamely ipari szervezetére, feltéve, hogy az valamely demokratikusan működő szervezet. Így New York államban pl. az állam politikai intézményeinek igazgatására ott van a törvényhozás és a kormányzó s a nevelési intézmények igazgatására a Regensek Tanácsa (Board of Regents) és a Nevelésügyi Felügyelő (Superintendent of Education). Mindegyiket, demokratikusan, a nép ellenőrzi. Ennek az elmeletnek, mindenféle formájában lényeges kelléke, hogy a szervezett iparokat se a kapitalista osztály, se a munkásosztály ne ellenőrizhesse, hanem csak az egész nép, magába foglalva termelőket és fogyasztókat egyaránt.

V. A fenti elméleteknek még

II. A munkások demokratikus szervezkedése s a teljes és barátságos elismerése azon joguknak, hogy jogaik megvédelmezésére érdekeik előbbrevitelét végtet szakszervezetekbe egyesülhessenek: magában foglalja azt a jogukat, hogy a munka ésszabályozására is tömörülhessenek, ha munkaviszonyaik nem kielégítőek, — azaz sztrájkolhatnak; s hogy tartózkodhatnak a kifogásolt gyárak cikkeinek vásárlásától, — azaz bojkottot indíthatnak. Másképen, ha a társadalom elismeri a szerződéses szabadságot munkások csoportjai és kapitalisták között, amint mindig elismerte a szerződéses szabadságot a kapitalista-egyén és a munkás-egyén között, — úgy lényeges igazságtalanság részülni a munkás is, a munkaadó is. A munkás nem kér nagylelkűséget; igazságot kér. Adják meg neki a szervezkedési jogot, aminek mint egyének mindig volt joga s az igazságot majd biztosítja magának ő.

III. Minden vagyonnak forrása a föld. A föld tehát nem alkalmas arra, hogy magántulajdon legyen. Nem az ember teremti a bányákat, a vasat, az erdőt, vagy az aranyat, sem az erdőkegyeket, sem a vízierőt, sem a legelőket. Minden ipari igazságtalanságot arra lehet visszavezetni, hogy a társadalom megengedte, miképpen az erdőkegyek, a vállalkozószelleműek és a nem válogatósok birtokába jussanak ennek a meg nem érdemelt vagyonnak. A köznek vissza kellene szereznie azt a tulajdonjogot, amit soha sem kellett volna elvesztenie. Ezt meg lehet tenni minden forradalom nélkül. Csupán annak a feltevésére van szükség az Állami vagy a Nemzet részéről,

hogy minden földnek s annak ami benne van, jogos tulajdonosa a nép s mostani birtokosai nem tulajdonosok, hanem bérlők s aztán olyan adót vetni ki a földre, amelyet a bérlőnek kellene fizetni birtoklás vagy használat címén, mint ahogy New Yorkban John Jacob Astor örökösének fizetik a bért a ház hely után, vagy mint bérlő farmernek fizetik a bért a farmok tulajdonosainak. A földadók a méltányos béretili összeggel megfélemlenek kellene lenni, a hely fekvése szerint (pl. New Yorkban tíz dollár egy láb után, Minnesota államban tíz dollár egy acre után). Ha ez megtörténne, a nép teljes értékét kapná annak a nyersanyagának, amivel a megyei Atya ellátja ezt a földet; s azok, akik a fogyasztók számára feldolgozzák ezt a nyersanyagot, munkájukért méltányos ellenszolgáltatásban részesülhének.

LIBERTY BOND

Csak a legbiztonságosabb esetben adandó el. Ne veszítse fel értékeit a papírra bontás!

Ha szükség van a Bondra befelelteti pénzt, forduljon vagy írjon szívesen a címre:

NÉMETH JANOS
ÁLLAMI BANK
1327 SECOND AVE. NEW YORK, N.Y.

LIBERTY BOND

Csak a legbiztonságosabb esetben adandó el. Ne veszítse fel értékeit a papírra bontás!

Ha szükség van a Bondra befelelteti pénzt, forduljon vagy írjon szívesen a címre:

NÉMETH JANOS
ÁLLAMI BANK
1327 SECOND AVE. NEW YORK, N.Y.

BONDOKAT

Kétségkívül a napi érfolyamozásunk és eladunk. Ugyis az a részletfeszítésre vásárolt és teljesen le fizetett Bondokat is átvesszük.

910 Schofield Bldg.
az E. 9-ik utca és Euclid Ave. sarkán, Cleveland, O.
— Nyitva este 6 óráig. — Magyarul beszélünk.

LIBERTY BONDJÁT

nem kell bárkinek olcsó pénzben eladni, mert mindenkinek

KAPFAT RA KÖLCSÖNT

\$50 bondra 45 dollár
\$100 bondra 90 dollár

Ha nem kell sem eladni, sem kölcsönt felvenni bondjára, úgy küldje ezt be hozzára és az azonnal megfizet. — A bond olyan, mint a léptető, ha elveszt, oda van.

KISS EMIL
BANKER
133 Second Ave. New York

A korai vénülés egyre ritkább

amióta a tudomány megállapította, hogy mi is okozza ezt a félelmetes szervezeti elváltozást: a haj öszülését, a homlok barázdásodását, a test meghajlását, a szemek ragyogásának elhomályosulását, a savanyu ábrázatot, a végytagok hidegülsését s az öregséggel együttjáró többi szomorú dolgot.

amióta a Partogly gyógyital a férfiak és nők erősítője

létezik, megáll a vénülés gyors folyamata még abban az esetben is, ha a nehéz munka, a rendetlen életmód, a családi perpatvarok, a gyermekekkel való mérgeződés, súlyos csapások s egyebek összeroppantják is az idegzetet.

PARTOGLORY

MEGACÉLOZZA AZ IDEGZETET

s a gyenge férfi, a vézna nő új erőt kap, ifjabbnak érzi magát, izmai ruganyosabbak lesznek, vére szaporodik, pirosodik, szóval mintegy újjá születik.

HASZNÁLJA EZT A GYÓGYITALT

s ha nincs kéznél, rendelje meg a valót, amelyből 1 dollárral egy üveggel, 5 dollárért hat üveggel küld a feltaláló és egyedüli készítő:

Partos Patika
160 Second Ave., New York, N. Y.

Disznaptárt ingyen Mindenki, aki legalább egy dollár ára részletekért a "PARTOS PATIKA" 1919. ÉVI REMEK SZÉP FALI NAPJÁT.

A BIROSÁG ELRENDELTE A TRANSATLANTIC TRUST COMPANY FELOSZLATÁSÁT

Bijur bíró aláírta a végzést, amely a Transatlantic Trust Company felosztását rendeli el.

A BANK TELJESEN FIZETŐKÉPES.

Bijur supreme courti bíró elrendelte A. Mitchell Palmernek, az Ellenséges Idegenek Javai Kezelőjének a javaslataira a Transatlantic Trust Company felosztását. Tudvalevő, hogy a bank elnökét, Pirmitzer Gyulát több hivatalnokával együtt internálták Fort Ogletorpe-ba azért, mert a régi osztrák és magyar kormányval tartottak fenn összeköttetést. Az internálás óta amerikaiakból álló igazgatóság intézte a bank ügyeit.

Delahanty volt bíró, a bank mellé kirendelt jogtanácsos a következő okok alapján kérte a legfelsőbb törvényszéktől a bank felosztását:

"Az Idegenek Javai Öre az Egyesült Államok érdekében legjobbnak véli, ha ez az intézet, amit ellenséges célokra használtak fel, teljesen megszűnik. Ugy véli, hogy ez az intézet, amely lényegileg amerikaiellenes célokra létesült s ha tovább folytatná üzletét, szükség lenne, hogy megtartsa szervezetét is, s mindig kész eszöklök, míg csak meg nem szűnik."

A pénzintézet fizetőképes, amennyiben a szükségesnél több vagyonnal rendelkezik, hogy részvényeit felszámolja s tartozásainak eleget tegyen. Főösslege 400 ezer dollár, a fel nem osztott haszon pedig 373 ezer 071 dollár. A felosztást elrendelő kimondja azt is, hogy a felosztást egy évig hirdetni kell az idegen nyelvű újságokban, valamint angol nyelvű lapokban is.

Delahanty jelentése, a Trust

NUXATED IRON

növeli a gyenge, ideges és megviselt emberek erejét sok esetben már két hét alatt. Használják és nagyon ajánlják volt Egyesült Állami Szenátorok és Kongresszusi tagok, ismert orvosok és volt egészségügyi hivatalnokok. Kérdezze meg orvosát vagy gyógyszerészét e miatt.

ÚJ RENDSZERŰ HADIKÖLCSÖN

Kölcsönkötvények helyett rövid lejáratú váltók.

Washington, febr. 19. — A képviselőház előkészítő bizottsága Glass pénzügyminiszter hozzájárulása után véglegesen megállapodott abban, hogy az áprilisban kibocsájtandó hadikölcsönt nem kötvények alakjában viszik piacra, hanem egytől öt évi lejáratú váltók formájában.

A törvényjavaslat tervezte 7 ezer millió dollárban fogja megállapítani a hadikölcsön összegét s a kamatot a váltók alakjához viszonyítva a pénzügyminiszter állapítja majd meg. A kormány egy évi felmondásra esetleg lejárat előtt is beváltja a váltókat.

A hadikölcsön váltók négy alakban jönnek forgalomba: 1. olyan váltók, amelyek az örökösödési adó kivételével, teljesen adómentesek. 2. olyan váltók, amelyek kivételnek a vagyon és örökösödési adó, a fokozott jövedelmi adó s a háborús haszon adó kivételével minden más adó alól.

3. olyan váltók, amelyek a fentiekben kívül 30 ezer dollár feletti értékben nem esnek négy évi lejáratú váltó alá.

4. olyan váltók, amelyek utat vagyon és jövedelmi adót, jövedelmi adót, tulhazson adót és háborús haszon adót kell fizetni.

Taft védelmére kél Wilsonnak.

San Francisco, febr. 19. Taft volt köztársasági elnök a League to Enforce Peace (békekétségű ligá) itteni kongresszusán beszédet mondott, amelyben kikelt azok ellen a szenátorok ellen, akik a Nemzetek Ligájára kérdésében szembe helyezkednek Wilson elnökkel.

"Azok az urak a szenátusban, akik a Nemzetek Ligáját meg akarják bukítani, olyan emberek, akikben nem bíznék meg, — jelentette ki a volt elnök.

"Érvök gyanánt az Egyesült Államok alkotmányát citálják. Én tisztelném és becsülöm ezt a nagyserűt okmányt, de új dolgok előttem, hogy az alkotmány megtiltja a népeknek, hogy a béke létrehozásában szerepet játszan és segítsen abban a munkában, ami a boldogság és megelégedés akarja visszahozni egy nekünk, mint a világ többi népének.

"Isten mentsen, hogy ez politikai kérdés lenne. Én örülök annak, hogy Wilson elnök Európába ment, mert ez reményeket ad arra, hogy a Nemzetek Ligája megszülessen."

LEFEGYVERZIK A NEMETEKET.

London, febr. 19. A képviselőházban egy interpellációra bejelentették a kormány részéről, hogy a németek február 9-ig bezárólag a következő hadiszereket adták át az angoloknak: Öt ezer nehéz és táborigyű, 25 ezer géppuska, 3000 trenosz, 1700 repülőgépek, 4065 vasuti mozdony, 1220 motorkocsi.

A németek február 14-ig 126 ezer 826 vasuti teherkocsi adták át az angoloknak.

DOLGOZNAK A BETÖRŐK.

Herrington, Kas.-ból jelentik, hogy az utolsó huszonegy óra alatt a városnak hatalmas szencziója akadt. Egy revolveres és álarcos rabló a herringtoni nemzeti bank épületében fegyverrel megfenyegette a bank elnökét, alelnökét, a pénztárosát és ellenőreit, elvett a kaszából kétezer dollárt és azután tovább állt.

HARDEN A CSÁSZÁRT OKOZZA A KEGYETLENSÉGEKÉRT

A német népet félrevezették és az nem is tudta, hogy Belgium megtámadásával olyan bünt követtek el, amely felháborította a világot.

Brüsszelből jelentik: Maximilian Harden, a Zukonft című lap híres szerkesztője, a Le Soir című itteni lap fűdőítője előt érdekes nyilatkozatot tett. Kifejtette, hogy a német népet eleitől fogva mennyire félrevezették a háboru igazi okait illetőleg s hogy e tekintetben a német közvélemény még ma is hamis felfogást vall, a háboru igazságosságát illetőleg.

Harden azt hiszi ugyan, hogy a német császár akaratára ellenére voltak be a háboru, azonban, amikor az már kitört, ő volt annak mozgató lelke, ő tartotta ébren a nemzet mesterségesen felkelített és szított lelkesedését és gyűlöletét, s mindenképen ő a felelős azokról a szörnyű visszaélésekről, amelyeket a hadviselés terén a németek a háboru folyamán elkövettek — amelyek a világ elfelejtési soha nem fog.

"A német nép, mondotta Harden, csak azt látta, hogy az egész világ ellenük van, még pedig igaztalanul s így a megsemmisítésre törekvő koalíció ellen minden erejével védekezni kell. A nép e hitét értették urai kincznél. A német nép nagy része még ma sincs tisztában, hogy ugyan mi bünt követett el Németország Belgium eltiprásával, hogy annyira felzúdul ezért a világ?

Vilmos harminc éves uralkodása alatt alaposan megmérgezte a német népet a militarizmus szellemének kifejezésével és imádatával. Ő maga nem volt harcra lelki, sőt még bátor sem s valószínűleg nagy belső küzdelmet folytatott, amíg a mozgósítási parancsot alá nem írta, de amikor már azt aláírta, minden aljas emberi ösztönéről ledobta a féket. Nagy szomorúsággal van, hogy ezt be kell ismernem, de az igazságunk tartozom vele."

Harden elmondotta még, hogy a német nép lelkét a militarizmus tanai és mesterségei oly alaposan megmérgezték, hogy hosszú időbe fog kerülni, a míg minden német rájön, mily szörnyű galádiaságot követtek el vele a tanító. Ma még azok is hisznek a "német ügy" igazában, akik legkedvesebbeiket veszítették el a háboruban.

FELMENTETTÉK A LINCSELŐKET

Az esküdttörvényszék husz percnyi tanácskozás után felmentette két négernek vád alá helyezett lincselőit.

Tuscumbia, Ala. febr. 20. Február 3-án vett kezdetét a tárgyalása annak a 18 ember közül a kettőnek, akik Sheffield városában megölték két néger november derekán. A két néger Will Byrd és Henry Whiteside volt.

Nem 10-én Byrd berugott annak az öröme, hogy megkötötték a fegyverszünetet s a város végére ment, ahol lövöldözni kezdett a nagyobb ünnepegyesség kedvéért. Emiatt tartóztatták a a sheffieldi bíróságban zárták. Graham rendőrt az előző este egy ismeretlen meglötte ugyanabban a városban s emiatt az eset miatt szintén két néger tartóztatták le, Henry Whitesidet és George Willinghamet, akiket a megyei székhelyen Tuscumbia városában helyeztek börtönbe, három mérföldnyire Sheffieldől.

Mikor a nép hírt vett Byrd letartóztatásáról, megostromolták a börtönt s a rabot kiszabadítva a város végére cipelték, ahol megölték. Byrd okkor még részeg volt s azt hitte, hogy a lincselők csak tréfálni akarnak vele.

Másnap a tömeg a tuscumbiai börtönből Whitesidet szöktette meg s őt is megölték. Willinghamet ugyanez a hatóság embereinek sikerült egy más városba vinni s ez ilymódon megszabadult a lincseléstől.

A lincselőket sikerült bíróság elé állítani, az ítélezésnek egyetlen igazságos mozzanata azonban csak az a beszéd volt, amivel Curtis bíró az esküdteket véleményezésre utasította. Az esküdtek mindössze husz percig tanakodtak s kimondták, hogy a vádlottak nem bűnösök. A kétszáz fős hallgatóság zajos tapsokkal fogadta az esküdtek határozatát, jöllehet a bíróság előre figyelmeztette őket, hogy minden tetszésnyilvánítástól tartózkodjanak.

A lincselők felmentése azt bizonyítja, hogy nem sok valószínűség van annak az állításnak igazságában, amely szerint a dévidék jobb eleme ellene van a lincselésnek. Az eddigi események erre az állításra rácsúfolnak, mert eddig még nem sikerült egyszer sem elítélni fehér embereket feketék meglincselése miatt.

Meg akarják egy "véres vezér" polgárjogát semmisíteni.

Eljárás indult meg egy chicagói olasz származású orvos polgárjogának érvénytelenítésére.

Chicago-ból jelentik: Az itteni szövetségi bíróságnál Charles Clyne államügyész eljárást indított Dr. Molinari ismert olasz orvos polgárjogának megsemmisítése céljából.

Dr. Molinari tevékeny munkát fejtett ki a "véres" mozgalmak terén s őt okolják a Hod Carriers Hallban keletkezett nagy zavargásért, amely pár hónap előtt, az olaszországi munkabizottság ideletagatása alkalmával történt, amikor az olaszok eszanyán összekapáltak egymással s néhányat le is lőttek. A tömeg meg akart néhány olasz "véres" agitátort lincselni s csak a küldöttség tagjainak közbenjárására kegyelmezték meg a botrány előidézőinek.

A rendőrség sokáig kutatót a zavargás értelmi szerzője után s a vizsgálat szálai Dr. Molinari-ig, egy radikális lap szerkesztőjéig, értek.

Az eljárást a polgárjog megsemmisítése végett azon a címen indítja meg ellene az ügyvéd, hogy a polgárjogot alkalmával hamis adatokat valótól be s így a polgárlevél automatikusan érvényét kell hogy veszítse. Kiderült ugyanis, hogy dr. Molinari, aki jelenleg 43 éves, husz év előtt, 1898-ban jött ki s nem 1894-ben, mint ő eskü alatt vallotta s időközben hat évet Olaszországban töltött.

TESTVÉR! IDE FIGYELJEN! TARTOZIK-E MÁR VALAMELYIK EGYLETBE?

Nem? És miért nem?

Azt mondja, hogy egészséges, hogy dolgozik, hogy van pénze és nem szorul senki segítségére. De jutott-e valaha eszébe, hogy mi lesz vele, ha megbetegszik, ha majd nem bír dolgozni, ha hónapokig fogja az ágyat nyomni, vagy ha örökre nyomorútká lesz valamely szerencsétlenség folytán? Hát azon gondolkodott-e, hogy mi lesz a családból, mi lesz az apró gyermekekből, ha Őn idő előtt kidől az élek sorából, ha idő előtt itt kell hagyni, akiket szeretett, még pedig minden segítséggel, minden pénz nélkül? Mert a pénz hamar elfogy, ha beteg az ember, ha nem dolgozik. Mások is voltak már jó helyzetben, mint Őn. Mások is mondták, hogy nem kell nekik senki segítsége, mégis nyomorúságra jutottak, mások kegyelméből éltek.

Ilyen sorsba akar-e ön is jutni?

Nem szegynél magát, hogy míg egészséges volt, míg jól folytak napjai, addig nem gondolkodott jövőjéről, csak a manák élt, hogy holnap majd a mások kegyelméből éljen. Nem fáj a lelke, ha rá gondol, hogy az Őn könnyelműsége miatt — akár beteg, akár meghal — ártatlan családja fog nyomorogni, nélkülözni?

Miért kell egyletbe lépnie?

Mert az egylet gondoskodik Önről, ha beteg, pénzübeli segítyt ad, amikor nem tud dolgozni és kényeret keresni. De gondoskodik családjáról is az este, ha Őn meghal, mert szép összeg készpénzt fizet ki hátramaradt kedveseinek, hogy ne kellessen azoknak kegyelem kérésén tengődni, sem insetséget szenvedni.

Testvér! Legyen hát okos, előrelátó, legyen szeretettel maga és családja iránt. Álljon be egyletbe, hogy a segítség készen legyen mindig az Őn és családja részére, ne késlekedjen, ki tudja? Nem-e lesz késő holnap? És ha már egyletbe lép, lépjen be ezek közül is a legerősebb, a legbiztosabb és legnagyobb egyletbe:

A Verhovay Segély Egyletbe,

ahol nincs külön kivétel, ahol a tagok most sem fizettek többet, mint máskor, noha három hónap alatt százakat vesztett halottakban.

Hogy miért a Verhovay Segély Egyletbe álljon be? Kérdezze meg azon sok-sok ezer magyar testvérrel, akik már tagjai az egyletnek, azok majd megmondják Önnek. Vagy kérdezze meg utasó Gábor István főtitkárak, Room 808, Markie Bldg., Hazleton, Pa., aki szívesen ad Önnek is, másoknak is mindenben felvilágosítást és tanácsot.

8 NÉMET HAJÓ HOZZA HAZA A CSAPATOKAT.

Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államok 8 nagy hajót foglalt le a hamburgi kikötőben, köztük az Imperator, hogy az amerikai csapatok hazaszállítását megkönnyítse és meggyorsítsa. Egy biztosítás a breslavi kikötőt is megtekintette, hogy ott a csapatok visszaszállítására alkalmas hajókat kizselyege.

A BÜNÖSÖK DEPORTÁLASA.

Washington, febr. 19. A képviselőház bevándorlási bizottsága módosított fogadott el a Burnett-féle törvényjavaslat helyett avégből, hogy deportálhassák azokat az ellenséges idegeneket, akik a szövetségi kormány ellen követtek el vétségeket. A módosítás szerint a törvény kivétel tesz azokkal az idegenekkel szemben, akik a bűncselekményt a háboru előtt követtek el.

BAJBA KERÜLT KATONÁK.

New Yorkból jelentik: A graffellő tengerészvezeték és katonák ellen folyó vizsgálat folyamán újabb letartóztatások történtek. Elfogták Benjamin Davis katonarost és Paul Beck tengerészvezeték, segédvezető mestert, akikre súlyos vádokat emeltek.

KÖVESSE AZ OKOS EMBER TANÁCSÁT. VEGYEN LOTTOT AZ ÚJ FORD GYÁR KÖRNYÉKÉN.

HENRY FORD 50 milliót fektetett be FORDSONTOWN új gyártelepébe.

Okosan cselekedne Őn is, ha tehetségéhez képest legalább 100 dollárt befektetne oly ingatlanba, mely rövid időn belül nagyon értékes lesz.

Az új Ford gyár telepen a Traktorgyár, a Hajógyár üzembn van, néhány hónap múlva az új acélgyár építése, illetve felszerelése befejezést nyer és az üzem itt is teljes erővel meg fog indulni.

A teleprek lesz saját gumigyára, automobil kerékgyára, cementgyára és még néhány szakmába vágó gyár, ahol 50 ezerrel több munkás fog állandóan dolgozni.

Az tény, hogy Fordnál 8 órai munkáért a legcsekélyebb fizetés 6 dollár.

Fordnál nem a munkások követelése emelik a fizetést, hanem az elért forgalmi haszon után a munkások is nagyobb fizetésben részesülnek.

Mihelyt Ford elkészíti az állam által rendelt hajókat, azonnal és teljes erővel megkezdí a békés ipari cikkek, gépek, teher szállító hajók építését.

Az általunk ajánlott telkek közvetlen közelében vannak a FORDSONTOWN teleprek.

FORDSONTOWN független városrésze lesson Detroitnak, Highland Parkot túl fogja haladni minden tekintetben.

FORDSONTOWN környékén kaposak a telkek, mindenki igyekszik lefogalni egy telket, melynek értéke hamarosan megnövekszik, sőt sok esetben megduplázódik.

A mi lotjaink elsőrendű üzleti helyek astat care mentén.

Jöjjen azonban, nézzen körül és válasszon belőlük; legyen Őn az első vevők közül, most még bizonyára talál kedvre való lottokat.

FRANK MAYOR KIRBY SORGE FELSKÉ CO. 2242 West Jefferson Ave., Detroit, Mich. 1417 Dime Bank Bldg., Detroit, Mich. TELEFON: CEDAR 899

HÁBORÚ OHIO ÉS MICHIGAN ÁLLAMOK HATÁRÁNÁL

Katonák az ital ellen. — Sok ital ömlött a száraz Michiganba, de már utját állták a katonák.

Detroitból jelentik: Kedden délelőtt a michigani "nedveseknek" nagy volt az öröme. A michigani felső bíróság úgy határozott, hogy Michiganban az emberek ismét éhetnek a szesz italal, ha azt saját maguk használják és nem árúsják. A határozatnak egy félóra leforgása alatt óriási eredmény lett.

A Toledo-ból Detroitba vezető országuton minden más közlekedési eszköz félretoltak azok a hatalmas teherautóbilok, amelyek szesz ital szállítottak Ohioból Michiganba.

Este már az összes vendéglőkben és kávéházakban ittak az emberek. A pincérek és tulajdonosok nem tettek kísérletet arra, hogy a vendégeket visszatartsák az italtól. A legfelsőbb bíróság által hangzatosított elv szerint mindenki elhozta a maga italát és annyit szedhetett be belőle, amennyit csak akart. A "tritolás" természetesen tilos volt.

Detroitban, — ahol különben a régi szitéma alatt is lehetett azért inni, ha akart valaki és hajlandó volt érte megfelelő ellenértéket adni, — huszonegy óra leforgása alatt 250.000 kvart szesz érkezett meg.

Egy isda italnak, amelyben tizenkét üveg pálnka volt, s amelynek az ára elért hetvenöt dollár volt, leszállított négyvenöt dollárért.

Dingemen, detroit-i bíró ötven embert eresztett el a fogházból, akiket azért zártak oda, mert szeszitalt találtak a birtokukban.

KATONÁK RENDELNEK A HATÁRA.

TOLEDOBÓL JELENTIK: — A szövetségi hatóságok nem egyeznek bele abba, hogy Michiganban szesz ital lehessen szállítani. Huszadikán a szövetségi hatóságok letartóztatták hét embert és lefoglaltak három teherautóbilok, amelyek tele voltak pálnkával.

Toledoból jelentik, hogy az Ohio-Michigani határra katonaságot rendeltek ki. Egy békebíró gondoskodik róla, hogy Webb-Kenyon törvényt és a Reed féle szövetségi határozatot érvényben tartják.

A hírt megerősítette Michigan kormányzója és a szövetségi főügyész Lansingban, ahol erre vonatkozólag kérdést intéztek hozzája. Mindketten amellett vannak, hogy a Damon dele törvényt, amely eltiltja Michiganban a szeszital importot, amelyet a felső bíróság Detroitban hatályon kívül helyezett, ismét beiktassák.

HÉT ÉV MULTÁN A BÖRTÖNBE.

Hammond, Ind.-ból jelentik: John Geyer, egy színes ellen hét évvel ezelőtt warrantot adott ki az ügyvédnek, mert akkor egy tizenéves éves leány ellen merényletet követett el. Az ítéletet nem lehet fogadtatósítani, mert Geyer még a tájékozása se jött a városnak. Szerződése most odaszállította. Gondolta magában, biztosan ez a kis ügy elévült már, hát egész nyugodtan szállt le a vonatról. Azonban vesztébe rohant. A sheriffet értesítették a jöveteléről és az csakhamar hívásra tette a derek fiut.

A bíró már másnap reggel ítélkezett felette. Kettőtől huszonekig esztendeig tartható fegyháza ítéte. Az állami tanu azóta már férjhez ment, söt gyermekei is vannak.

CLEVELANDI HÍREK

KATONASZABADÍTÁSSAL VADOLT ÜGYVÉD.

David L. Shaw büntényének tárgyalása megkezdődött. — Katona a tanu.

A szövetségi törvényeken esütörtökön kezdődött meg a katonaszabadítással vádolt David L. Shaw ügyvédi büntetésének tárgyalása. Shawról egy Edward I. Robinson nevű katona azt állítja, hogy 500 dollárt fogadott el tőle, megígérve neki, hogy mint a sorozási felelősségi tanács tagja, felmenteti a katonai szolgálat alól.

Robinson, aki 22 éves fiatal ember, a 3425 E. 119th streeten lakik. Shaw ügyvéddel egyidejűleg került vád alá megvesztegetés miatt. Killits bíró előtt büntésnek vallotta magát Robinson s feleslegot az ügyvéd ellen koronatanunak.

A esütörtöki tárgyalás folyamán három tanút: Dr. I. M. Rubint (2184 E. 87th St.), és Henry Groelick közlegényt (2791 W. 51st str.) hallgatták ki. Tanuskodni hívták Samuel Silber bírót a Berstein közszolgálati igazgatót is avégett, hogy nyilatkozzanak Shaw ügyvéd jelleméről illetőleg. Mindketten úgy nyilatkoztak, hogy a vádlottat jó jellemű embernek ismerték.

Robinson a tanuszekben elmondotta, hogy 1918 június 5-én regisztráltatta magát a 9. kerületi sorozó tanusnál. 1918 április 15-én behívták kiképző táborba. Éppen a Rosenberg Bros-féle győzsertárban dolgozott a Woodland ave. és E. 46th Str. sarkán. Dr. Rubinnak, akinek az emeleten van rendelése, panaszkodott, hogy kellemetlen neki a bevonulás, mivel egy árvaházban levő kis testvérének kell gondját viselnie. Dr. Rubin azt ajánlotta neki, hogy keresse fel Shaw ügyvédet, a ki a kormány felelősségi tanácsának tagja. Ideje azonban nem volt lemenni hozzá, emnéfogva Dr. Rubin az ügyvédet elhívta hoz-

za. Amikor elpanaszolta, hogy behívták, holott kis testvérének kell gondját viselnie, Shaw megígérte, hogy mos osztályba helyeztetni át, de kijelentette, hogy "sok pénzbe kerül." Robinson megígérte, hogy fizet, a mennyit csak tud. Erre Shaw és Dr. Rubin fére vonultak, majd Shaw ismét Robinsonhoz lépett s megmondotta neki, hogy 600 dollárba kerül a dovo-log. Azt is megkérdezte mindjárt, hogy mennyi idő alatt tudnám ezt az összeget neki átadni. Megmondottam neki, hogy azonnal, csak a bankba kell mennie. Már majdnem délután 3 óra volt, emnéfogva Shaw elisített vele a pénzt a Woodland Ave. Savings & Trust Company bankjába, ahonét kivette összes pénzt, 495 dollárjárt. Ezután visszatérték Dr. Rubinnhoz s ott Robinson a 495 dollárt 500 dollárra egészítette ki egy 5 dolláros csekket s átadta azt az ügyvédnek. Shaw nem engedte a saját nevére kiállítani a csekket, emnéfogva Robinson "Bearer" jelzéssel adta azt ki.

Semmi sem történt azután augusztus 28-ig. Ekkor Robinson új behívót kapott, amely augusztus 30-án reggelre már indulásra szólította fel. Erre fölkereste Shawt, aki azt mondta neki, hogy nem ötéddék a behívóval. Nem is mentem az állomásra, de este már rendőrkészlet s másnap hajnalban el is fogott. Shaw ekkor is azt mondotta, hogy ne aggódjon, majd elintézi az ügyet.

Groelick közlegény, aki most tért vissza a kiképzőtáborból, váratlanul vádló tanuul lépett fel. Kijelentette, hogy Shaw ki akarta őt szabadítani 200 dollárért. Shaw mindkét vádat tagadja.

ÜZENET ANGLIÁBÓL.

PÉNTÉK JÓZSEF HADI-FŐGÖLY LEVELE PÉNTÉK LÁSZLÓHOZ.

Eljuttott Amerikába a levél, de a posta nem találja a címzettet. — Clevelandban vannak Pénték nevének. — Talán köztük van a címzett.

Columbusból László Albert úletember eljuttatott szerkesztőségünkbe egy levelet, amelyet Pénték Lászlónak címzett Columbusba egy Angolországban élő magyar hadifogoly, de neki kézbesítették, mivel a posta a hiányos címzés folytán nem találta meg Péntéket.

A levél, amelyet alább közlünk azt bizonyítja, hogy Angliában humanusan bántak az odakerült magyar hadifoglyokkal, akiket csak a szabadság után való vágy és a honvágy gyötör. Pénték József őrmester ezeket írja levelében:

Kedves Öcsém László!

Nem tudom megkapod-e ezen hiányos címzett levelet, de legmagyobb bosszúságomra az átészred is elvették a többi irrományokkal együtt az angolok, emnkül pedig nem emlékszem vissza, hisz annak már három éve, hogy nem hallottuk egymásról. Hála Isten a rettenetes veszedelmekből szerencsésen, minden baj nélkül kerültünk ki. Úgyan a hadifogság sem valami mulatságos dolog, de mégis jobba a sok más rossznál, így még abban a romény, hogy vissza kerülhetek édes otthonomba. Június 16-án estem foglyul az olasz fronton. Ép angolokkal álltam szemben, ők fogtak el s így kerültem Angliába. Sor-som, hála Istennek, türetho, mert mondhatom, nagyon is emberségesen bántak velünk az angolok. Jelenleg 40 emberrel mezei munkán vagyok, mint kommandó. Dolgozom nem kell, de a bosszúságból annál inkább kijár. Egyébként hála Isten kitünő egészségem van. Csak igen gyakran szenvedek pénzhiányban, mert bír sávány fizetnek. Irj kérlek haladéknél minél előbb, bőven mindenről. Hogy teltek a háborus évek alatt napjaid? No meg a szabaddmi dolgok is érdekelnék ám! Sok sok jót kívánva, szeretettel ölel, csókol

Jósi.

Pénték József őrmesternek a borítéka irt címe a következő: Weachtman Pentek Jozsef 6626 Prisoner Off War Camp. Belle Vue, Harewood End Ross on Wye, Herefordshire, England.

A levelet szívesen átadjuk, ha Pénték László jelentkezik érte. Postán is eljuttatjuk hozzá.

TEMETÉS.

Racsov Antalnak nagy részvét mellett helyoszt örök nyugalomra.

Szerdán délután 2 órakor ment végbe Racsov Antalé, szül. Török Julianna temetése a 2044 W. 65th Streeten levő gyűszházból. Az influenza folytán támadt tudógyulladásnak áldozatul esett derék magyar asszony számos rokon és jóbarát kísérete utolsó útjára megtört férjén s három leányán kívül.

A ravatalt elborították a koszorok, amelyeket a gyászoló férj, Racsov Antal és Ida lánya, Madar István és neje, szül. Racsov Boriska, Halász Bertalan és neje, az elhunyt vejei, illetve lányai, Dankó György és neje, az elhunyt sógora, illetve nővére, Köszeghy Kálmáné unokanővér és családja, öv. Halász Elekné, Mitterl András és neje, Resznya György és neje, Kiss Ferenc és neje, Récz Mihály és neje, Kvassay Aladár és neje, Stulla József és neje tettek le kegyeletük jelölét.

Magyarországon, főképp szülőhelyén, a békamegyei Belényesen: Rédei Madar Jánosné, Török Agnes és Török Róza nővérei, Török Lajos, a fivére, Acs Lina, a nagynőnéje és Gyűsz Mariska az unokanővére szüleszék majd az elhunytat, ha eljut váratlan halálának híre körikbe.

Racsov nének csak 46 éves volt. A megtört férj, Racsov Antal közismert west sidei úletember s Ida leánykaja iránt általános a részvét.

UJABB ADOMÁNYOK BUSA ANTALNAK.

Már nem sok hiányzik az 1000 dollárból.

Busa Antal, a világtalan rossfordi (O.) magyar számára még mindig érkeznek adományok. Gyűjtésünk összege már túlhaladta a 900 dollárt. Legújabbban a következők küldték be adományukat:

5. kímutatás. 50 centet adott Parkas Sándor, Ruthland, Vt. 1 dollárt Kovács János Cleveland, O., Horváth János Corliss, Wis., Győri János Smithfield, Pa., Czékány Péter Cleveland, O., Tomcsányi Béni Export, Pa. 2 dollárt adott Holko András St. Louis, Mo., Horváth Mihály és neje So. Bend, Ind., Mrs. Meleg Port Huron, Mich. Kuchta András gyűjtése 3 dollár Daisytown, Pa. Erre adtak Kuchta András 1 dollár, Mirga János 1 dollár és Győrkei János 1 dollárt.

Tiskés Sámuel New Village, N. J. gyűjtése 8 dollár és 80 cent. Erre adtak: Tiskés Sámuel 1 dollár, Szondy József 1 dollár, Berkes János 1 dollár, Nyári Lajos és neje Morgai Erzsé 2 dollár, Róth István és neje Nagy Róza 1 dollár, Borbás Imre, Balogh Bertalan és Szászai Zsigmond 25—25 centet, Kamizsa József 5 centet.

10 dollárt adott a "Beaver Falls, Pa. Ref. Egység". Ritter Albert Woodriveren, Ill. gyűjtése 12 dollár 75 cent. Erre adtak 1—1 dollárt Ritter Albert, Orosz Sándor, Juhász János, Seres Péter, Anthu Károly és Anthu György, Piskóán Demeter. 50—50 centet adtak Körösi János, Török János, Kuria Lajos, Antal József, Hegyi Miklós, Kovács Mihály, Hegyi János, Radics Mihály, Kocsis András, Tóth József, 25—25 centet adtak Posta József, Oeska Ferenc, Riska Péter.

Molnár József Alliance, Ohio gyűjtése 22 dollár és 85 cent. Erre adtak: 5 dollárt Molnár József és neje, 2 dollárt Nagy Károly és neje, 1—1 dollárt adtak: Zsumber Sámuel, Mady László, Hanus Sámuel, Bantha Demeter, Lázmaier Ferenc, Győrfi Ferenc, Nagy János, Patkay József, Szakács István, Körösi János 50—50 centet adtak: Örmösy Sándor, Kiss Benedek, Csajthy Vilmos, Győrfi Lajos, Eltető János, Eltető Dénes, P. Fodor Mihály; 25—25 centet adtak: Magyar András, Grosz Adolf, N. N., Geréb József, id. Pálósi Ferenc, Hunyadi János, Molnár Miklós, Kerekes István, Trombitás György. 10 centet adott Kiss József. Összesen 68 dollár 90 cent. Eddig kímutatva \$856 90 lár 2 cent. Végösszeg 924 dollár 92 cent.

Helyesbítés.

A február 7-iki kímutatásban Huszár Sándor Gary, W. Va. gyűjtésének végsőösszege 1160 dollár és 90 cent, azonban az erre adakozók nevei közül névedésből a következők kimaradtak: Huszár Sándor \$10, Biró Dezső és Kodnis Mihály \$5—5, 2—2 dollárt adtak Lakatos János, Lukóczy István, László János, Hegedűs János, Benyei Lajos, Kaló József, Dudás Pál, Szabó László, Kujbós Mihály, Sidlárszki József, Biró János. 1—1 dollárt adtak: Etikát János, Kaskó Andrásné, Fehér János, Bandeki István, Bisztos István, Juhász Lajos, Balogh János, Szakál József.

ELTUNT MAGYAR ASSZONY

Tahon Andrásné a leánykájával együtt ismeretlen helyre távozott.

Tahon András, akinek vendéglője volt az Abbey avenuen, négy évi boldog házasság után ismét egyedül töli napjait. Felesége, szül. Bushman Erzsébet három és fél éves leánykájával elhagyta őt egy heves eszárdi jelenet után.

Amint ilyen esetekben történni szokott, bizonyára mindketten megbánták már az egyetlenkedést. Tahon részéről legalább így történt. Tudósítónk előtt kijelentette, hogy szívesen látná feleségét, ha megmondolva a dolgot, visszatérne leánykájával együtt és elhagyott fészekbe.

Tahon András most a 2058 W. 28th Streeten lakik.

ELŐADÁS AZ ÖNKÉPZŐKÖRBE.

Most vasárnap délután 4 órakor szabad előadást tart Tarczi Lajos a munka jövőjéről.

A Clevelandi Magyar Önképzőkör 2052 Fulton roadon levő otthonában most vasárnap délután 4 órakor kezdődnek meg a sorozatos felolvasások, amiknek megtartására uszák, ipari és gazdasági szakértőket, mérnököket, orvosokat, ügyvédeket kért fel a Kör művelődési bizottsága.

Az első előadást Tarczi Lajos tartja a munka jövőjéről. Olyan kérdés a munka jövőjének kérdése, ami legközelebből érdekel mindannyunkat. Az Önképzőkör kéri tagjait és barátait, hogy vasárnap délután 4 órára minél nagyobb számban jelenjenek meg helyiségekben Tarczi Lajos szabad előadásának meghallgatására. Az előadást jó műorrall kedélyes estély fogja követni.

A PALESZTINAI MAGYAR ZSIDÓKÉRT.

Dr. Klein L. D. new yoriki rabbi Clevelandban.

Amerika leghíresebb magyar rabbija, Dr. Klein L. D., aki egy new yoriki magyar zsidó hitközség elnöke, vasárnap reggel Clevelandba érkezik, hogy a Palesztinában nyomorgó magyar zsidók támogatására meggyerje a clevelandi magyar zsidóságot.

Vasárnap reggel 8 órakor az összes clevelandi magyar zsidó hitközségnek, amelyeknek száma hét, küldöttséget menasztenek a Pensylvanba vonallat a Union állomáson megérkező kiváló szónok fogadására.

Délután 4 óra 30 percek az E. 46th Streeten levő magyar zsidó hitközség templomának tiszteletben oszontat rendez Dr. Klein rabbi tiszteletére a Testvériség Magyar Nőgyélet, amely tagja a palesztinai magyar zsidók segítségére alakult nagybizottságnak.

Este 8 órakor meghívott testületek küldöttségei előtt ugyan csak az E. 46th streeti templomban nagy beszédet tart Dr. Klein a Palesztinában nyomorgó magyar zsidók helyzetéről s arról, hogy milyen módon lehetne segíteni rajtuk.

TUDOMÁNYOS FELOLVASÁSOK.

Az Amerikai magyar Ifjúsági Társasok a közművelődésért.

Az Amerikai Magyar Ifjúsági Társasok, amelyet a Woodland avenuen és környékén lakó mazzsidó ifjúság alkot, elhatározta, hogy tudományos felolvasásokkal fogja tagjainak s barátainak körében a közművelődés ügyét szolgálni. A művelődési bizottsága úgy döntött, hogy minden hónapban egyszer rendez felolvasást, amivel kapcsolatban más szórakozást is nyújt a tagoknak és a vendégeknek. A programot már február, március és április hónapokra kidolgozta a bizottság.

Az első felolvasás most vasárnap, február 23-án lesz délután 3 órakor a Reményi-Útle Hallban az East 55th St. és Woodland ave. sarkán. Az első felolvasás megtartására Tarczi Lajost öhajította felkérni a bizottság, mivel azonban Tarczi vasárnap délután 4 órakor az Önképzőkörben tart szabadelőadást, Dr. Winter Arthurhoz ment küldöttség s őt kérte fel a felolvasás megtartására. Dr. Winter megígérte, hogy teljesíti a küldöttség kérését.

A műsoron most vasárnap többek közt Morvai Gyula fog szerepelni Ábrányi Emil "Nincs válság" című költemények elszavalásával. Sándor Margit pedig énekszámmal.

MINDENHOVA JAR A SZABADSÁG. A clevelandi magyarságnak az a része, amely a Woodland avenue és E. 55th Str. körül lakik, szintén rendszeresen kaphatja a Szabadságot E. M. Gutman úletében, a 2573 E. 55-ik utcában (Halthorn Bldg.)

IPARI IGAZSÁGTALANSÁG.

(Folyt. a 2-ik oldalról.)

másik, akinek tőkéje van, ennek valamilyen felhasználásával munkára hívja őt. Ezt feltevé, utána az szokták megfontolni, vajon az-e a legjobb, ha a tőke bérbe veszi a munkásokat s így, a maguk akara tóbból ösztökéli őket munkára, avagy megvásárolja őket s beleegyezésük ellenére kergeti őket dolgozni. Eddig juttva, az a természetes következtetés, hogy minden munkás vagy bérmunkás, vagy rabslolya. S még tovább, van olyan feltevés, hogy aki egyszer bérmunkás lett, az ehhez az állapothoz ragadt egész életére.

Nos, a tőke és a munka közt nincsen olyan viszony, mint ez a feltevés tartja; sem olyan valami nincs, hogy a szabad ember egész életére a bérmunkás állapothoz legyen odaláncolva. Mind a két feltevés hamis s minden belőlük levont tanulság hamis.

A munka előbbvaló, mint a tőke, s független. A tőke csupán a munka gyümölcse és soha nem lehetett volna, ha előbb munka nem lett volna. A munka fölötté van a tőkének és sokkal nagyobb elismerést érdemel. A tőkének megvannak a maga jogai, amik csakugy megérdemlik a védelmet, amint bármi más jog. Azt sem lehet tagadni, hogy a tőke és a munka közt olyan viszony van s talán lesz is, ami kölcsönösen jóváértára van mindkettőnek. A tévedés abban a feltevésben van, hogy a közme minden munkája ilyen viszonylatban működik.

A krajeártalan, okos kezdo munkabéért dolgozik egy darabig, megtakarítja a fölösleget s azon szereszmot vagy földet vásárol magának s aztán a maga számlájára dolgozik megint egy darabig, végül egy másik kezdőt bérel maga mellé segítségül. Ez, mondják az elmélet hívei, szabad munka; az igazságos, a nagylelkű, a sikeres vezető rendszer, amely utat nyit mindenkinek, remény nyújt mindenkinek, erélyt, haladást, a helyzet javulását nyújtja mindenki számára.

En nem szegyenlen bevalni, hogy huszonöt esztenedóvel eselőtt bérmunkás voltam, egy teherhajón dolgoztam, mint ahogy az bármely szegény ember fiával történni szokott. Kívánom, hogy minden embernek legyen olyan alkalma — s hitem szerint a feketének is meg van hozzá a joga, — amikor járhat a helyzetén, amikor előre tekinthet s remélheti, hogy bérmunkás lesz még ebben az esztendőben, a következőben azután a maga számára fog dolgozni, végül embereket fogad, hogy dolgozzanak neki. Ez az igaz rendszer... Így javíthat a helyzetén valaki s így menjen ez tovább és tovább szüntelenül, míg csak lesz ember a föld kerekén.

Olyan változásokat kívánunk a törvényhozásban, még inkább a nép szellemében, alkalmazókban és alkalmazottakban egyaránt, hogy — egyrészt — minden embernek legyen arra megfelelő alkalma, hogy a tőkésről alkalmazást fogadjon el, másrésztől értelmessége, tisztessége, takarékosága által maga is kapitalista lehessen. — ha akar. Az ipari demokrácia híve előre látja, hogy mindig lesznek alkalmazók és alkalmazottak, de a két osztály között elpusztítani reméli a gátakat, hogy az embereknek könnyebb legyen egyik osztályból a másikba jutni, vagy egyszerre mind a két osztályba tartozni.

Vannak a rómólságnak olyan hívei, akik azt gondolják, hogy az eddigi civilizáció valami nagy baklövés, hogy a multnak minden energiája és törekvése hiábavaló volt, hogy nemcsak le kell bontani azt az épületet, amit őseink emeltek, de magát az alapzatát is fel kell forgatni s akik olyan biztosak a saját bölcseségük fölöl, hogy mindent, ami eddig volt, szeretnének elpusztítani s újraépíteni. Egészen bizonyosok fölöle, hogy ha a világ hatalmat adna rá nekik, egy nap alatt tartás templomot tudnának építeni a szabadság számára; de nem egyeznek semmi másban, csak a meglévő intézmények lerombolásában. Egyenes elszármazói a Babel tornya építőinek. Mikor alkotásról kezdenek beszélni, meg lepí őket a nyelvek zavarása s mindig bizonytalan, ábrándozó s gyakorlatilag nélkül való tervezeteiknek nincs helye azoknak a reformoknak eme megki-

sérelt összegenekében, amiket bölcs és becsületes emberek sürgetnek a világ számára.

A következő két vagy három esztendő alatt az ipari és társadalmi reformoknak nagy változottságot fogják ajánlani megvitatás végett a világnak újságokban, folyóiratokban, könyvekben, törvényhozási testületekben. Reméljük, hogy a reformoknak ez a rövid felsorolása — mert hiszen nem más, csak felsorolás, — hasznára lesz olvasóinknak az eléjük terjesztett javaslatok mérlegelésében. A javaslatok legtöbbje valamilyen a fenti elméletek valamelyikének lesz módosítása, vagy két, avagy több elmélet összekapcsolása.

FÉRFIAK ÉS NŐK bármilyen be- megbírtatott győzteseket szerethetik be a KEPEK GYŐZSERTÁRBAN 2017 W. 25th St., Cleveland, O.

ÉRTESÍTÉS. Ertesitem Éva János. Szabolcs megye, apatyi szül. volt nyiregyházi lakos hozzátérőit, hogy Éva János folyó évi február hó 5-én elhalálozott. Rokornak bővebb felvilágosítást ad Frank Fedor, 9707 Sleinway Ave., Cleveland, O. 44-45

Dr. Kondik Mihály MAGYAR FOGORVOS Rendel reggel 9-től este 8 óráig Vasárnap 10—12 óráig. 11607 Buckeye Road Cleveland, O.

Telefonáljon a város bármely részéből FRANK G. NUNN Lemélt-rendelőhely 3924 LORAIN AVENUE, a Tuna Hallal szemközli. Unit Ambulance — Invalidi kocsik. Bell Harwaré 1711 — Cuy. Lorain 182.

1917 évi 7 üléses \$3750.00 automobil, teljeszen új Goodyear Tire-el, wire wheel, reserve kerék és tere, téli és nyári ablakok, motor tökéletes és kifogástalan, elutasítás miatt messé olcsó árérték eladó. Igazi alkalmi vétel. Irdeklésnél lehet a Buckeye Realty Co. irodájában, Mr. Vilcskóknál, 8925 Buckeye Road. Telefon: Princeton 2406 W. Garfield 7235 W.

Large advertisement for Armour & Company featuring the headline 'Az igazság a hus áráról' and 'Lehetetlen!' — mondja Ön. 'Hiszen a piaci jelentés szerint 66 sertés fontjának 17 1/2 cent az ára és én mégis 28 centet fizetek egy font bordáért vagy sertés karajért.' The ad includes details about the company's products, prices, and contact information.

A KISZOLGÁLT KATONÁK ALKALMAZÁSA.

Mozgalom indult meg avégett, hogy a munkáltatók adják vissza bevonulásuk előtt végzett munkájukat a visszatért katonáknak. — Zászló fogja jelezni, hogy a munkáltató ócegek hány katonát vettek vissza.

Clevelandban már a mozgósítás és a sorozás idején mozgalom indult meg avégett, hogy a munkáltatók kötelezzék magukat a katonáknak bevonuló munkások visszavevőére, amidőn majd azok visszatérnek a harc-teről vagy a táborokból. A munkáltatók nagy része kötelezte is magát, de erről a kötelezettségről elfeledkezett nem egy s a visszatért katonát nem részesíti olyan fogadtatásban, a mi vállalt kötelezettségének megfelelően. John T. Owens, a Cleveland Federation of Labor titkára szerint sok száz olyan katona családott kérésűen, aki azt remélte, hogy régi munkáját, állását vissza fogja kapni.

Katonai egyenruhás férfiak nagy számban regisztrálták magukat a Federation of Labor irodájában munkára, — mondja Owens. — Némelyek keserűen panaszkodnak, hogy volt munkáltatóik nem részesítették szíves fogadtatásban s a régi munkájukat nem adták vissza.

Most mozgalom indult meg Clevelandban avégett, hogy a munkáltatók a katonaságtól visszatért volt alkalmazottak visszafogadására buzdítsák. Zászlót is terveznek, amely úgy mint a "service flag" azt müssassa, hogy hány katonát vett vissza a munkáltató cég.

A hivatalos zászlóformát február 27-én fogják megállapítani a gyászok és nagykereskedők munkásfelvévei a Kereskedelmi Kamarában tartandó gyűlésen. A tervet Tom Wright, az American Multigraph Company és C. W. Crowther, a Cleveland Metall Products Company munkásfelvévő hivatalának vezetője fogják előterjeszteni.

Victor W. Sincere, a Bailey Co. főüzletvezetője, aki minden katonának állott alkalmazottat visszavesz, a szolgálati zászló vörös szegélyére fehér osillagokat varrat s ezzel jelzi, hogy hány katonát vett már vissza a Bailey Co. N. L. Dauby, a May Co. alelnöke és főüzletvezetője plakátja nyomtatja a katonaságtól visszatért s újra alkalmazott elárusított és irnokok nevét.

SZELHÁMOSOK GARAZDALKODNAK.

Bliss Morton, a szövetségi igazságügyminiszterium megbízottja figyelmezteti Cleveland népét, hogy szelhámások dollárokat igyekenek kivenni zsebbükől árval, hogy egy "katona segélyző öket" tagjai kőné veszik fel őket. Az egyelet "union"-nak nevezik, hogy azáltal könnyebben beugorjanak az emberek. Jó lesz vigyázni.

Férfi és női betegségek

Advertisement for Dr. O. S. Superior, a specialist in men's and women's diseases. The ad includes the doctor's name, address (304 W. Superior Ave., 3-ik utca sarkán, Cleveland, O.), and contact information. It also mentions a telephone number and office hours.

REGÉNY.

WINNETOU A VÖRÖS GENTLEMAN, AZ APACOK FŐNÖKE

I. KÖTET.

Odaát az erdőben ismét lefelé mentem, míg véget nem ért. Ott újfent a bokrok mögött rejte...

— Te meg akarsz lenni, meg akarsz támadni, meglátom rajtad. Ne tudd, mert az halálod lenne!

Nem beszélhettem tovább. A rajta erőtevéő düh megfosztotta a nyugodt megfontolástól.

— Intsu tsuna, kérsz-e kegyelmet? — Nem. — Akkor széthasítom a fejedet.

— Ölj meg kutyát! — líheg a hiábavaló erőlködéstől, hogy megszabaduljon.

— Nem, te Winnetou atyja vagy, maradj életben, de egyelőre ártalmatlanná kell tennem téged. Te kényszerítesz reá.

A tomahawk lapos felével fejtetem: hörögve félegzett, tagjai göröcsösen vonaglottak s aztán egészen kinyujjgottak.

— Menjtek vissza! A főnök él; nem csináltam neki semmit; de ha átjöttök, agyonütöm. Csak Winnetou jöjjön át; beszélni akarok velem!

Nem is derítették erre a figyelmeztetésre; ekkor Winnetou meg mindnyájan lássák, fölemelkedett a vízben és néhányszor kiáltott nekik, melyeket nem értettek meg.

— Gyonytűtötted őt a tomahawkkal? — Nem. Arra kényszerített, hogy elkábítsam őt, mivel nem akarta megadni magát.

— Pedig megölhetted volna! Kezében volt! — Uem szívesen ölok elleneséget, legkevésbé pedig olyan férfit, aki Winnetou atyja s a kit úgy szeretek. Nesze a feyvere! Te döntsd el, vajjon győztem-e és vajjon szavakatok tartójatok-e velem és társaimmal szemben.

Fogta a tomahawkot, melyet odanyújtott neki és sokáig, sokáig reám nézett. Pillantása egyre szelidebb és szelidebb lett; kifejezése csodálkozássá fokozódott s aztán fölkiáltott: — Mégis milyen ember Old Shatterhand! Ki foghatja meg őt!

— Majd megértés meg. (Folyt. köv.)

EGYHÁZI HIREK.

HIREK A PITTSBURGHI ÉS VIDÉKI MAGYAR REF. EGYHÁZ KÖRÉBŐL.

Közlő: Id. Kalassay Sándor esperes lelkész.

Istenitisztelek. Vasárnap, február hó 23-án a következő istentisztelek tartottak: 1. Reggel pont fél nyolc órakor a gladden ref. templomban a Traveskyben és vidékén lakó testvéreknek a reggeli. Most, hogy beosztást tehetünk a misszió munka terén, itt minden hónapnak a negyedik vasárnapján reggel fél nyolc órakor lesz istentisztelek.

Canonsburg, Pa. — A temetés miatt elmaradt istentisztelek nem változtatta meg az előbbi rendet s így most vasárnap délután az istentisztelek meglesz tartva s az előjárók is megválasztatnak. Jöjjen el mindenki, hogy a munka sikeres lehessen.

Egyháztanácsi gyűlés.

Pittsburgh, Pa. — Szépen látogatott egyháztanácsi gyűlés tartott a múlt vasárnap ebben a pittsburghi gyülekezetben. A gyűlésnek a legfőbb tárgya volt a sorsolásról és színelőadásról való leszámolás.

A sorsolásban résztvevő egyének 420 dollár számoltak le. Még kint van 39 dollár és 80 cent. A szerencsés nyertő a G. Series 31-ik számú jegy volt, amelynek tulajdosa ifj. Bodák Mihály a házhelyt visszatáradta az egyházközségnek.

— Aztán hozzá láttak az izletes sütemények s a párolgó tea elfogyasztásához. Az estély folyamán tartalmas és megszívlelendő beszédet mondott Püzy Andrásné, aki arra kérte tagtársait, hogy igaz szeretettel viseltessekn egymáshoz.

— Menjtek vissza! A főnök él; nem csináltam neki semmit; de ha átjöttök, agyonütöm. Csak Winnetou jöjjön át; beszélni akarok velem!

Keresztelés. Gergely Sándor és neje, Szent miklósy Erzsébet leánya Emma és Szeréna névre kereszteltetett. Keresztülők voltak: Ujvári Menyhért és Kedves Istvánné.

Halálozás.

Noblestown, Pa. — Hirtelen halálra távozott el az élet sorából Kézegi Ignác, szül. M. Leányvári Juliánna a pennsylvaniai Noblestownban. Temetését Kalassay Sándor esperes végezte a múlt vasárnap délután nagyszámú közönség előtt. Szombaton reggel még beszélt a tejes emberrel s alighogy belépett a szobába: összeesett s többet nem is tért magához.

Március 15-ikének megünneplése.

Március 15-ikének a megünneplése most nagyobb és parancsolóbb kötelesség, mint bármikor ezelőtt. Ezért március 16-án a mi egyházunk is ünnepepélyt rendez, amelyre már előrefel hívjuk a magyarságnak a figyelmét. Gondoskodunk olyan kiváló amerikaiak szerepléséről, akik ismerik a magyar nemzetnek a nagy szolgálatait, amelyek a nyugat művelődése és előhaladása érdekében tett. Ezeket a szolgálataikat méltányolják is mindenkoron.

Jes odaadással járnak a próbákra. A plakátok már ki vannak osztva. Minden szereplő, ugyancsak a négyzeti tagok arra igyekeznek, hogy minden jegy előre elkeljen s Charli Bothnak, a Hall tulajdonosának extra székéről keljen gondoskodnia.

A darab címe: Kis madaram. Irta Gerő Károly. Telve van egészséges humorral. Egyes éneketétek még értékesebb fogják tenni a műkedvelői előadását. A szerepek olyanok kezében vannak, akiknek az a szavuk járása, hogy vagy jót, vagy semmit. Minthogy a farsangban East Chicago magyarságára ez az utolsó összejövetel s mert a óél is nemes: a . 6. egyelet s az egyházi előjáróság minden magyart a nagy Calumet környékéről szívesen kérés és vár.

AZ ASHTABULAI, CONNEAUT FAIRPORTA REF. EGYHÁZ BÖL.

Tea-estély Ashtabulán.

Ashtabula, O. — Az ashtabulai ref. egyház a reánk követező vasárnap — febr. 23-án — d. u. 5 órától kezdődő tea-estélyt rendez az új olasz hallban. Lesz ének, szavalt, zene, kitűnő enivalók és hűsítők. Az ifj. rézbanda Terényi János karmester vezetésével több darabban fogja gyönyörködtetni a közönséget. Az egyház előjárósága szívesen hív és vár mindenkit.

A hála jele.

Fairport, O. — A fairporti ref. egyház presbitériuma Uj-laki Ferencné tiszteletes asszony — névnapja alkalmából — egy \$25.00 esekkel ajándékozta meg, amely összeget Répási Ferenc presbiter \$30-ra egészített ki. A nemes eszelekettel a tiszteletes asszonynak az egyházi életben kifejtett munkálkodása felett érzett hála-ját óhajtott kifejezni a presbitérium.

Családi öröm.

Ashtabula, O. — Ismét népesebb lett az ashtabulai ref. egyház énekevezérének, a kitályhelmei (Zemplén.) születésű Szűcs Menyhértnek családja. Neje az Ashtabulán született Katócs Mária egészséges fiuvál ajándékozta meg, aki a keresztelésben Ernő. Imre nevet nyert. Keresztülők: Világi Imre és Filip Jenőné.

Adományok Kiss Károlynak.

Conneaut, O. — A vilgatlanná lett, munkaképtelen Kiss K. Duquesne, Pa. lakó átyjánk fia feleségére Conneauton a következők adakoztak: Berta Ferenc \$1, Szabó Pál \$0c, Varga Bertalan 50c., Dudás Sándor \$1., Czompoly János \$1. Pápai Sándor \$1, Kassó József \$1, Knollak Ernő \$1, Fodor János \$1, Eszterhazy Károly \$1, Palágyi Lajosné 50c., Kovács István 50c., Simon Sándorné 50c., Szabó András \$2, Rátkai Barnáné \$2, Kun Mihályné \$2, Megyesi Jánosné \$1, Horváth Andrásné 50c., Literáti Józsefné \$1, Major Zsigmond \$1, László Sándorné 50c. Összesen \$21.50, mely összeget a megadók a parterre, a misszionárius, öv. Vaskó Jánosné, Lang Mihályné, Csik Lajosné, Balog Antalné, Szabó Györgyné, Püzy Józsefné, Nyisztor Sándorné, Szilágyi Lászlóné, Dóza Károlyné, Mrs. Rizcu, Branyiszky J.-né, Szabó Istvánné, Lakonecz Károlyné, Nagy Lajosné, öv. Rónay Andrásné, Jostvá Józsefné, Tóth Gyuláné, Kluzár Ferencné, Kémecza Miklósné, Szűcs Gyuláné, Csurlilla Bálintné, Molnár Mihályné, Nagy Lászlóné, Johannidesz Józsefné, Hermann Lajosné Chicagóból.

MEG VAN! MEG VAN!

MI VAN MEG? HAT MEG NEM TUDJA? a "Crystal-Hairolin"

HUL Önnek a haja? Korpás a feje? Visszód a fej vagy testén a bőre? Izzad a hóna alatt, vagy a lábán? Szüved kellemetlen borkiütésekben? Ötváros a gyermekének a feje? Ha igen, úgy használja úgy férfi mint nő a hires "Crystal-Hairolin"-t

sokkal jobb és olcsóbb a hajhullás ellen, mint a kopasz-ság következménye. Hogy mindennek elejét vegye: rendeljen meg ma direkt a felalától egy próbaveget 1 dollárért.

Rendelő a szilvány. BASCHKA A., Dept. 51. 104 E. 116 Street, New York, N. Y.

Nélkülözhetetlen könyv potom áron

Ha gyermekek lehetnének újra, megtanulnánk angolul, — mondja a legtöbb magyar s mivel tudja, hogy nem lehet még egyszer gyermek, azt hiszi, hogy nem lehet önéni angolul se megtanulni. Pedig csak akarnia kell s megtanulhat fogadott hazánk nyelvéből annyit, amennyit tudnia kell, hogy — mint mondani szokták — "angolul el ne adhassák".

MINDEN MAGYARNAK SZÜKSÉGE VAN A BIZONFFY: MAGYAR-ANGOL ÉS ANGOL-MAGYAR SZÓTÁRRA.

ha angolul meg akar tanulni s ha már tud annyit, hogy angol lap olvasását is megpróbálhatja. Azokat a szavakat, amelyeket nem ismer, megnevezheti a Bizonffy-szótár Angol-Magyar illetve, Magyar-Angol részében s tudni fogja az angol szó magyar értelmét, illetve a magyar szó angol értelmét.

Félnál olcsóbban \$1.50-ért küldi meg a Szabadság

két kötetet egybekötve Amerika bármely részébe. Figyelmeztetjük azonban olvasóinkat, hogy

EZ A POTOM-ÁR CSAK ÁPRILIS 15-IG MARAD MEG, AZUTÁN ISMÉT 3 DOLLÁR LESZ AZ ÁRA.

Jó lesz hát sietni a rendelések beküldésével. A pénzt mellékeljük rendelésünkhöz papír dollár és bélyeg alakjában vagy Money Orderen s küldjük erre a címre:

SZABADSÁG CLEVELAND, OHIO

keesporti lelkési hivatalhoz küldte el az egyház lelkésze.

ERTESITES.

Windber, Pa. és környéke nagyrabecsült magyarságával tudatjuk, hogy hazai módra — mérték szerint — öntönyöket és csizmanadrágokat készitünk. Szíves pártfogásért cselezzünk. Salamon és Róth férfiszabók, 1410 Graham Ave., Windber, Pa.

REF. ÉNEKSKÖNYV.

Szeretettel bejelentjük, hogy az amerikai magyar protestáns egyházak használatára "Református énekes könyvet" adtunk ki. Ezen énekes könyv magába foglal 92 Zoalárt, 24 Kezdő éneket, 238 Dicséretet néhány alkalmi énekek átdolgozása, a próba énekből használatra alkalmas énekek átvéve, 21 Temetési ének és 35 Vasárnapi iskola ének.

A jó papírra nyomott 326 oldalas könyv nagysága 5x7 1/2". A református énekes könyv háromféle kötésben jelent meg. Az alábbi árakban van a postaköltség is. A könyv ára bérmentve: Vászkonkötésben \$1.00 Mesterséges bőrkötésben aranyvázalással \$1.50 Marokki bőrkötésben \$3.00 CENTRAL PUBLISHING HOUSE 2968-2975 West 25th Street CLEVELAND, OHIO.

LEISENRING, PA. ELSŐ MAGYAR JOZSEF FÖRERCEG BETEGSEGELYZŐ EGYLET.

Ezen egyletnek tagja lehet minden 16-60 év közötti, tisztességes férfi és nő. — Beiratás díj \$3.00, a havi díj \$1.25 és az egyleti tagok részére \$1.00. Ennek fejében az egylet által \$100 havi betegsegélyt, \$100 temetési költséget, \$50 halálsegélyt és \$200 családot segélyt. Össztelők 12 taggal bírók alakítják.

CHO-EC

Magyarok, akartok-e egészségesek lenni? Privát betegségben szenvedő férfiak legmegbízhatóbb orvosága. — Nem tesz különbséget, mily régen beteg, gyógyítható. Irjon bizalmasan. Paul Chowanec Co. 634 MAPLE AVE., JOHNSTOWN, PA.

JAKAB és TÁRSA 424 EAST 5th STREET, NEW YORK, N. Y.

